

1821

200 ΧΡΟΝΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ
ΕΠΕΤΕΙΑΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ
ΥΠ.ΠΟ.Α. - ΕΦΟΡΕΙΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

2021

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΦΟΡΕΙΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ
MINISTRY OF CULTURE AND SPORTS
EPHORATE OF ANTIQUITIES OF MESSENIA

ΔΙΑΚΟΣΙΑ
ΧΡΟΝΙΑ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ

1821
2021

ΕΠΕΤΕΙΑΚΟ
ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΕΝΤΥΠΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙ
ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

Απαγορεύεται η ολική διάθεση ή μερική ανατύπωση, αναδημοσίευση ή αναπαραγωγή του κειμένου, των φωτογραφιών και των σχεδίων του εντύπου χωρίς την έγγραφη άδεια από την υπηρεσία.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ - ΣΧΕΔΙΑ :

Αρχείο Εφορείας Αρχαιοτήτων Μεσσηνίας

Φωτογραφία σύνθεσης εξωφύλλου :

Ιωάννης Κοκκορόγιαννης

Γραφιστική επιμέλεια έκδοσης :

ΕΦΑ Μεσσηνίας

© ΥΠ.ΠΟ.Α. - ΕΦΑΜΕΣ 2020

Επανάσταση,
Αγώνας για
την Ελευθερία
& την
Ανεξαρτησία

Διακόσια χρόνια μετά την έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης η Εφορεία Αρχαιοτήτων Μεσσηνίας επιλέγει την έκδοση του παρόντος επετειακού ημερολογίου για να τιμήσει τους Ήρωες του '21 και τον Αγώνα τους, που οδήγησε στην ίδρυση του Ανεξάρτητου Ελληνικού Κράτους.

Στο ημερολόγιο αποτυπώνεται μια μνημειακή περιήγηση που ξεκινά από τον ναό του Αγίου Στεφάνου στο Ραμοβούνι, τόπο γέννησης του σημαντικότερου ήρωα του Αγώνα, Θεόδωρου Κολοκοτρώνη. Συνεχίζει με την παρουσίαση εκκλησιαστικών και κοσμικών μνημείων της Μεσσηνίας στα οποία διαδραματίστηκαν σημαντικά γεγονότα λίγο πριν από την κήρυξη της Επανάστασης, κατά τη διάρκειά της, αλλά και στην κορύφωσή της, όταν οι συμμαχικές Δυνάμεις συνέτριψαν την τουρκοαιγυπτιακή αρμάδα του Ιμπραήμ στον κόλπο του Ναβαρίνου. Αποσπάσματα από τη Διήγηση του Γέρου του Μοριά διανθίζουν τη διαδρομή, μεταφέροντας τον αναγνώστη στο κλίμα εκείνης της ένδοξης εποχής.

«...ἡμεῖς ἐσηκώσαμε τὰ ἄρματα διὰ τοὺς Τούρκους
καὶ ἔττι ἀκουσθήκαμε εἰς τὴν Εὐρώπη,
ὅτι ἴσηκωθήκαμεν οἱ Ἕλληνες διὰ τοὺς Τυράννους,
καὶ στέκεται ὅλη ἡ Εὐρώπη νὰ ἰδῇ
τί πρᾶγμα εἶναι τούτο».

θ. αἰ. ρ. ζ. α.

Πολύ κοντά στην Προϊστορική Ακρόπολη της Μάλθης,

ανάμεσα σε βελανιδιές και πλατάνια στέκεται ο βυζαντινός ναός του Αγίου Στεφάνου, στην πλαγιά ενός χαμηλού βουνού, που ονομάζεται Ραμοβούνι. Αποτελεί κτίσμα του τέλους του 10ου αιώνα, αποδεικνύοντας τη στρατηγική σημασία του λόφου, που εποπτεύει τα περάσματα από την Άνω Μεσσηνία προς το Καλό Νερό και την Κυπαρισσία. Στον τόπο αυτό, που αγναντεύει το φραγκικό κάστρο του Μίλα και την Ακρόπολη της Αρχαίας Μεσσήνης στην κορυφή του όρους της Ιθώμης, με το ερειπωμένο συγκρότημα της παλαιάς μονής Βουλκάνου, γεννήθηκε ο σημαντικότερος ήρωας της Ελληνικής Επανάστασης, ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης. Στη Διήγησή του ο ίδιος ο Γέρος του Μοριά αφηγείται:

«Έγεννήθηκα εις τὸ 1770 Ἀπριλίου 3, τὴν Δευτέραν τῆς Λαμπρῆς. Ἐγεννήθηκα εις ἓνα βουνὸν εις ἓνα δένδρον ἀποκάτω, εις τὴν παλαιὰν Μεσσηνίαν, ὀνομαζόμενον Ῥαμοβούνι».

28 ΔΕΥΤΕΡΑ

29 ΤΡΙΤΗ

30 ΤΕΤΑΡΤΗ

31 ΠΕΜΠΤΗ

1 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

Μεγάλου Βασιλείου, Περιτομή Ιησού Χριστού.

2 ΣΑΒΒΑΤΟ

3 ΚΥΡΙΑΚΗ

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
28	29	30	31	1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

4 ΔΕΥΤΕΡΑ

5 ΤΡΙΤΗ

6 ΤΕΤΑΡΤΗ

Τα Άγια Θεοφάνεια (Φώτα)

7 ΠΕΜΠΤΗ

Τιμίου Προδρόμου

8 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

9 ΣΑΒΒΑΤΟ

10 ΚΥΡΙΑΚΗ

Γρηγορίου επισκόπου Νύσσης

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
28	29	30	31	1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

11 ΔΕΥΤΕΡΑ

12 ΤΡΙΤΗ

13 ΤΕΤΑΡΤΗ

14 ΠΕΜΠΤΗ

15 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

16 ΣΑΒΒΑΤΟ

17 ΚΥΡΙΑΚΗ

Αντωνίου του Μεγάλου

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
28	29	30	31	1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

18 ΔΕΥΤΕΡΑ

19 ΤΡΙΤΗ

20 ΤΕΤΑΡΤΗ

21 ΠΕΜΠΤΗ

22 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

23 ΣΑΒΒΑΤΟ

24 ΚΥΡΙΑΚΗ

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
28	29	30	31	1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

25 ΔΕΥΤΕΡΑ

Γρηγορίου του Θεολόγου

26 ΤΡΙΤΗ

27 ΤΕΤΑΡΤΗ

28 ΠΕΜΠΤΗ

29 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

30 ΣΑΒΒΑΤΟ

Τριών Ιεραρχών

31 ΚΥΡΙΑΚΗ

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
28	29	30	31	1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Ο πύργος του καπετάν Κωνσταντή Δουράκη στην Καστάνια της Μεσσηνιακής Μάνης, όπως είναι σήμερα μετά την ολοκλήρωση των πρόσφατων εργασιών αποκατάστασης. Η Καστάνια, καλά προφυλαγμένη σε μία μικρή κοιλάδα των νοτιοδυτικών προβούνων του Ταυγέτου, είναι ένας από τους σημαντικότερους οικισμούς της Μάνης, που διατηρεί ευδιάκριτο ακόμη τον μεσαιωνικό του χαρακτήρα. Οι δεκάδες βυζαντινές και μεταβυζαντινές εκκλησίες της, από κοινού με τα αλώνια και τους νερόμυλους στις παρυφές του οικισμού, προσφέρουν τη δική τους μαρτυρία για το ένδοξο παρελθόν του. Καύχημα του χωριού αποτελεί ο πύργος της οικογένειας των Δουράκηδων που δεσπόζει στην κεντρική πλατεία. Στον πύργο αυτό φιλοξενήθηκε για μεγάλο χρονικό διάστημα η οικογένεια του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη. Όπως αφηγείται ο ίδιος: «Όταν είμεθα άρματωλοί, τὰ παιδιά μας ἦταν εἰς τὴν Μάνην, εἰς τὴν Καστάνια τὴν Μεγάλην. Εἰς τὴν Μάνην ἐπηγάίναμε εἰς ταῖς σημαντικαῖς ἡμέραις, ὅταν εἴμεθα άρματωλοί». Αλλά και αργότερα ο Κολοκοτρώνης αναζήτησε καταφύγιο στον ίδιο πύργο: «Από τὴν Σέλιτζα ἐπήγαμε εἰς τὴν Μεγάλην Καστανίτζαν, στοῦ Καπετάν Κωνσταντῆ Δουράκη, ὁποῦ ἦτον ἐμπιστεμένος μου, ἐπειδὴ ἐκεῖ προτῆτερα εἶχα τὴν φαμίλιάν μου, καὶ τὸν εἶχα συμπέθερο. Εἶχα ἀρῶραβωνιάσει μία θυγατέρα μου με ἓνα παιδί τοῦ Δουράκη.... καὶ ἐκαθόμουν εἰς τὸν Πύργον ἀπάνου».

1 ΔΕΥΤΕΡΑ

Αγίου Τρύφωνος

2 ΤΡΙΤΗ

Υπαπαντή του Σωτήρος

3 ΤΕΤΑΡΤΗ

4 ΠΕΜΠΤΗ

5 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

6 ΣΑΒΒΑΤΟ

Αγίου Φωτίου του Μεγάλου

7 ΚΥΡΙΑΚΗ

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28

8 ΔΕΥΤΕΡΑ

9 ΤΡΙΤΗ

10 ΤΕΤΑΡΤΗ

Χαραλάμπους Ιερομάρτυρος

11 ΠΕΜΠΤΗ

12 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

13 ΣΑΒΒΑΤΟ

14 ΚΥΡΙΑΚΗ

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28

15 ΔΕΥΤΕΡΑ

16 ΤΡΙΤΗ

17 ΤΕΤΑΡΤΗ

Θεοδώρου μεγαλομάρτυρος του Τήρωνος

18 ΠΕΜΠΤΗ

Θαίου Αγαπητού, Αγίου Λέοντος

19 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

20 ΣΑΒΒΑΤΟ

21 ΚΥΡΙΑΚΗ

Αρχή Τριωδίου, Τελώνου και Φαρισαίου

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28

22 ΔΕΥΤΕΡΑ

23 ΤΡΙΤΗ

24 ΤΕΤΑΡΤΗ

25 ΠΕΜΠΤΗ

26 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

Αγίας Φωτεινής

27 ΣΑΒΒΑΤΟ

28 ΚΥΡΙΑΚΗ

Του Ασώτου, Οσίων Κύρας και Μαράννας

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28

Το επιβλητικό οχυρό συγκρότημα των Κιτριών, όπως απεικονίζεται εδώ σε χαλκογραφία του 1823 (Αρχείο Γενναδείου Βιβλιοθήκης) αποτέλεσε την έδρα του πρώτου μπέη της Μάνης, Τζανέτου Κουτήφαρη (1776-1779). Ο πανύψηλος πύργος με τα βοηθητικά του προσκτίσματα εντυπωσίασε τον περιηγητή William Gell, θυμίζοντάς του τα κάστρα της Σκωτίας. Το μνημειακό αυτό σύνολο που δέσποζε στην ακτογραμμή του μεσσηνιακού κόλπου κατεδαφίστηκε από τους Τούρκους μετά την καταστολή των Ορλωφικών (1771). Το μόνο κτίσμα του συγκροτήματος που απέμεινε είναι ο ναός του Αγίου Κωνσταντίνου. Οι εικόνες του τέμπλου του αποτελούν αφιερώματα του πρώτου και του τελευταίου μπέη της Μάνης, Τζανέτου Κουτήφαρη και Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη αντίστοιχα. Στον πύργο των Κιτριών, πιθανότατα εντός του ναού, υπογράφηκε την 1η Οκτωβρίου του 1819 το κείμενο της Ενωτικής Συμφωνίας μεταξύ των ισχυρότερων οικογενειών της Μάνης, των Μαυρομιχαλαίων, των Τρουπάκηδων και των Γρηγοράκηδων, με την οποία δεσμεύονταν να παραμερίσουν τις μεταξύ τους έριδες προκειμένου να αφοσιωθούν, όλοι μονιασμένοι, στον κοινό αγώνα για την απελευθέρωση της Ελλάδας από τον Οθωμανικό ζυγό.

"Castle of the Bay of Maina"

Sir William Gell, *"Narrative of a journey in the Morea"*, Λονδίνο 1823
(Αμερικανική Σχολή Κλασικών Σπουδών, Γεννάδειος Βιβλιοθήκη)

1 ΔΕΥΤΕΡΑ

Αγίας Ευδοκίας Οσιομάρτυρος

2 ΤΡΙΤΗ

Αγίας Ευθαλίας της Μάρτυρος

3 ΤΕΤΑΡΤΗ

4 ΠΕΜΠΤΗ

Τοικνοπέμπτη

5 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

6 ΣΑΒΒΑΤΟ

Ψυχοσάββατο

7 ΚΥΡΙΑΚΗ

Της Απόκρεω

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31	1	2	3	4

8 ΔΕΥΤΕΡΑ

9 ΤΡΙΤΗ

10 ΤΕΤΑΡΤΗ

11 ΠΕΜΠΤΗ

12 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

13 ΣΑΒΒΑΤΟ

14 ΚΥΡΙΑΚΗ

Τυροφάγου

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31	1	2	3	4

15 ΔΕΥΤΕΡΑ

Καθαρά Δευτέρα

16 ΤΡΙΤΗ

17 ΤΕΤΑΡΤΗ

18 ΠΕΜΠΤΗ

19 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

Α' Χαιρετισμοί

20 ΣΑΒΒΑΤΟ

21 ΚΥΡΙΑΚΗ

Κυριακή της Ορθοδοξίας (Α' Κυριακή των νηστειών)

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31	1	2	3	4

22 ΔΕΥΤΕΡΑ

23 ΤΡΙΤΗ

24 ΤΕΤΑΡΤΗ

Προεόρτια του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου

25 ΠΕΜΠΤΗ

Εθνική εορτή, Ευαγγελισμός της Θεοτόκου

26 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

Β' Χαιρετισμοί

27 ΣΑΒΒΑΤΟ

28 ΚΥΡΙΑΚΗ

Β' Κυριακή των νηστειών

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31	1	2	3	4

ΜΑΡΤΙΟΣ 2021

29 ΔΕΥΤΕΡΑ

30 ΤΡΙΤΗ

31 ΤΕΤΑΡΤΗ

1 ΠΕΜΠΤΗ

2 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

3 ΣΑΒΒΑΤΟ

4 ΚΥΡΙΑΚΗ

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31	1	2	3	4

Γενική άποψη της Καρδαμύλης με το οχυρό συγκρότημα των Τρουπάκηδων – Μούρτζινων να δεσπόζει στο βορειοανατολικό άκρο του οικισμού. Αν και η δράση της ισχυρότατης αυτής μανιάτικης οικογένειας τεκμηριώνεται σε έγγραφα ήδη από τις αρχές του 17ου αιώνα, γενάρχη της θεωρείται ο Μιχαήλ Παλαιολόγος, το όνομα του οποίου αναγράφεται στην κτητορική επιγραφή μιας εντυπωσιακής κρήνης στην Άνω Καρδαμύλη (1734). Από την συγκεκριμένη οικογένεια, που είχε υπό τον έλεγχό της την καπετανία της Ανδρούβιστας αναδείχθηκαν οι σημαντικότεροι καπεταναίοι της περιοχής. Λίγο πριν από την κήρυξη της Επανάστασης εγκαταστάθηκε στην Καρδαμύλη ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης. Ο ίδιος διηγείται: «Εἰς τὰς 6 Ἰανουαρίου ἔφτασα εἰς τὴν Σκαρδαμούλα, εἰς τοῦ πατρικοῦ μου φίλου Καπετὰν Παναγιώτη Μούρτζινου. Τὸ κίνημά μας ἔγινε εἰς τὰς 22 Μαρτίου εἰς τὴν Καλαμάταν. Ἀπὸ τὰς 6 Ἰανουαρίου ἕως εἰς τὰς 22 Μαρτίου ἐπροσπάθησα, ἐνέργησα εἰς τὴν Μάνην νὰ ἐνώσωμεν διάφορα σπήτια Μανιάτικα...καὶ τοὺς ἐνώσαμεν, τοὺς ἀδελφώσαμεν».

29 ΔΕΥΤΕΡΑ

30 ΤΡΙΤΗ

31 ΤΕΤΑΡΤΗ

1 ΠΕΜΠΤΗ

Οσίας Μαρίας της Αιγυπτίας

2 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

Γ' Χαιρετισμοί

3 ΣΑΒΒΑΤΟ

4 ΚΥΡΙΑΚΗ

Της Σταυροπροσκυνησεως (Γ' Κυριακή των Νηστειών)

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
29	30	31	1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	1	2

5 ΔΕΥΤΕΡΑ

6 ΤΡΙΤΗ

7 ΤΕΤΑΡΤΗ

8 ΠΕΜΠΤΗ

9 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

Δ' Χαιρετισμοί

10 ΣΑΒΒΑΤΟ

11 ΚΥΡΙΑΚΗ

Δ' Κυριακή των Νηστειών

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
29	30	31	1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	1	2

12 ΔΕΥΤΕΡΑ

13 ΤΡΙΤΗ

14 ΤΕΤΑΡΤΗ

15 ΠΕΜΠΤΗ

16 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

Ακάθιστος Ύμνος

17 ΣΑΒΒΑΤΟ

18 ΚΥΡΙΑΚΗ

Ε΄ Κυριακή των Νηστειών, Οσίας Μαρίας της Αιγυπτίας

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
29	30	31	1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	1	2

19 ΔΕΥΤΕΡΑ

20 ΤΡΙΤΗ

21 ΤΕΤΑΡΤΗ

22 ΠΕΜΠΤΗ

23 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

Δ΄ Χαιρετισμοί

24 ΣΑΒΒΑΤΟ

Σάββατο του Λαζάρου

25 ΚΥΡΙΑΚΗ

Κυριακή των Βαίων

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
29	30	31	1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	1	2

26 ΔΕΥΤΕΡΑ

Μεγάλη Δευτέρα

27 ΤΡΙΤΗ

Μεγάλη Τρίτη

28 ΤΕΤΑΡΤΗ

Μεγάλη Τετάρτη

29 ΠΕΜΠΤΗ

Μεγάλη Πέμπτη

30 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

Μεγάλη Παρασκευή

1 ΣΑΒΒΑΤΟ

2 ΚΥΡΙΑΚΗ

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
29	30	31	1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	1	2

Το οχυρό συγκρότημα των Τρουπάκηδων - Μούρτζινων, διασημότερος ένοικος του οποίου υπήρξε ο Παναγιώτης Τρουπάκης, πιο γνωστός στους σύγχρονούς του ως καπετάν Μούρτζινος ή Παναγιωτάκης. Γεννημένος στην Καρδαμύλη το 1763, λόγω του μαυριδερού χρώματος του δέρματός του, ήταν ο πρώτος από την οικογένεια που προσέλαβε το προσωνύμιο Μούρτζινος. Υπήρξε ίσως ο πιο ισχυρός καπετάνιος της Μάνης την εποχή της Επανάστασης, όπως υποδεικνύει η κρίση του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη: «Ο Μαυρομιχάλης είχε τὸ ὄνομα Μπέης, ἀλλ' ὁ Μούρτζινος εἶχε τὴν δύναμιν εἰς τὴν Μάνην». Ευφυολόγος και με δεικτικό αλληγορικό λόγο ήταν ιδιαίτερα φιλόξενος και γενναιόδωρος. Γράφει για αυτόν ο Γενναίος Κολοκοτρώνης: «Ἡ οἰκία τοῦ Μούρτζινου ἐχρημάτισεν ὡς ἄσυλον τῶν καταφευγόντων καὶ ξενοδοχεῖον φιλοξενώτατον τοῦ πλείστου λαοῦ τῆς Μάνης». Από το πυργόσπιτο του Μούρτζινου ξεκίνησαν ο Κολοκοτρώνης και οι καπεταναίοι της Μάνης μετά την κήρυξη της Επανάστασης και με αρχηγό τον Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη απελευθέρωσαν την Καλαμάτα στις 23 Μαρτίου του 1821.

26 ΔΕΥΤΕΡΑ

27 ΤΡΙΤΗ

28 ΤΕΤΑΡΤΗ

29 ΠΕΜΠΤΗ

30 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

1 ΣΑΒΒΑΤΟ

Μεγάλο Σάββατο, Προφήτου Ιερεμία

2 ΚΥΡΙΑΚΗ

Άγιο Πάσχα

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
26	27	28	29	30	1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31	1	2	3	4	5	6

3 ΔΕΥΤΕΡΑ

Γεωργίου Μεγαλομάρτυρος

4 ΤΡΙΤΗ

3η Διακαινησίμου

5 ΤΕΤΑΡΤΗ

Αγίας Ειρήνης Μεγαλομάρτυρος, Αγίου Ειρηναίου, Αγίου Εφραίμ Μεγαλομάρτυρος

6 ΠΕΜΠΤΗ

7 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

Ζωοδόχου Πηγής

8 ΣΑΒΒΑΤΟ

Οσίου Αρσενίου του Μεγάλου

9 ΚΥΡΙΑΚΗ

Του Θωμά

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
26	27	28	29	30	1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31	1	2	3	4	5	6

10 ΔΕΥΤΕΡΑ

11 ΤΡΙΤΗ

Αγίων Κυρίλλου και Μεθόδιου

12 ΤΕΤΑΡΤΗ

13 ΠΕΜΠΤΗ

14 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

15 ΣΑΒΒΑΤΟ

16 ΚΥΡΙΑΚΗ

Των Μυροφόρων

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
26	27	28	29	30	1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31	1	2	3	4	5	6

17 ΔΕΥΤΕΡΑ

18 ΤΡΙΤΗ

19 ΤΕΤΑΡΤΗ

20 ΠΕΜΠΤΗ

21 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

Κωνσταντίνου και Ελένης

22 ΣΑΒΒΑΤΟ

23 ΚΥΡΙΑΚΗ

Του Παραλύτου

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
26	27	28	29	30	1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31	1	2	3	4	5	6

24 ΔΕΥΤΕΡΑ

25 ΤΡΙΤΗ

26 ΤΕΤΑΡΤΗ

27 ΠΕΜΠΤΗ

28 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

29 ΣΑΒΒΑΤΟ

30 ΚΥΡΙΑΚΗ

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
26	27	28	29	30	1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31	1	2	3	4	5	6

31 ΔΕΥΤΕΡΑ

1 ΤΡΙΤΗ

2 ΤΕΤΑΡΤΗ

3 ΠΕΜΠΤΗ

4 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

5 ΣΑΒΒΑΤΟ

6 ΚΥΡΙΑΚΗ

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
26	27	28	29	30	1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31	1	2	3	4	5	6

**Ο εμβληματικός πολεμόπυργος των
Τρουπάκηδων - Μούρτζινων στην Καρδαμύλη.**

Ο αρχικός πύργος του 18ου αιώνα καταστράφηκε το 1805, όταν ο Σερεμέτ Μπέης με 12 φρεγάτες και 3.000 στρατιώτες κατέπλευσε στην Καρδαμύλη και πολιορκησε την οχυρή κατοικία των Μούρτζινων στοχεύοντας με τα κανόνια του τον μεγάλο πολεμόπυργο. Ο Παναγιώτης Μούρτζινος με τον γιό του Διονύσιο και τους άνδρες τους αντιστάθηκαν με πείσμα στις εχθρικές δυνάμεις και εν τέλει επιχείρησαν ηρωική έξοδο. Κατέφυγαν εξόριστοι στη Ζάκυνθο για μερικά χρόνια από όπου επέστρεψαν το 1808. Αμέσως μετά την επάνοδό του στην Καρδαμύλη ο καπετάν Μούρτζινος ξανάχτισε τον πύργο του, όπως επιβεβαιώνει η εγχάρακτη χρονολογία στη βόρεια όψη του. Οι κλωβοί της επίστεψής του καθαιρέθηκαν μετά την ίδρυση του Ελληνικού Κράτους και αποκαταστάθηκαν στην αρχική τους μορφή κατά τις πρόσφατες αναστηλωτικές εργασίες που ολοκληρώθηκαν το 2015.

31 ΠΕΜΠΤΗ

1 ΤΡΙΤΗ

2 ΤΕΤΑΡΤΗ

3 ΠΕΜΠΤΗ

4 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

5 ΣΑΒΒΑΤΟ

6 ΚΥΡΙΑΚΗ

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
31	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	1	2	3	4

7 ΔΕΥΤΕΡΑ

8 ΤΡΙΤΗ

9 ΤΕΤΑΡΤΗ

10 ΠΕΜΠΤΗ

Ανάληψη του Χριστού

11 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

12 ΣΑΒΒΑΤΟ

Οσίου Ονουφρίου του Αιγυπτίου

13 ΚΥΡΙΑΚΗ

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
31	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	1	2	3	4

14 ΔΕΥΤΕΡΑ

Προφήτη Ελισσαίου

15 ΤΡΙΤΗ

16 ΤΕΤΑΡΤΗ

17 ΠΕΜΠΤΗ

18 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

19 ΣΑΒΒΑΤΟ

20 ΚΥΡΙΑΚΗ

Γιορτή του πατέρα, Πεντηκοστή

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
31	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	1	2	3	4

21 ΔΕΥΤΕΡΑ

Αγίου Πνεύματος

22 ΤΡΙΤΗ

23 ΤΕΤΑΡΤΗ

24 ΠΕΜΠΤΗ

25 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

26 ΣΑΒΒΑΤΟ

27 ΚΥΡΙΑΚΗ

Των Αγίων Πάντων

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
31	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	1	2	3	4

28 ΔΕΥΤΕΡΑ

29 ΤΡΙΤΗ

Αποστόλων Πέτρου και Παύλου

30 ΤΕΤΑΡΤΗ

Σύναξις των Αγίων 12 Αποστόλων

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
31	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	1	2	3	4

1 ΠΕΜΠΤΗ

2 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

3 ΣΑΒΒΑΤΟ

4 ΚΥΡΙΑΚΗ

Το κάστρο της Ζαρνάτας σε στρατηγικό σημείο για την επόπτευση και τον έλεγχο του Κάμπου Αβίας, του πιο εύφορου και παραγωγικού τμήματος στη χερσόνησο της Μάνης. Το τοπωνύμιο Ζαρνάτα αναφέρεται για πρώτη φορά σε βενετικό έγγραφο του 1278. Στη θέση αυτή τοποθετείται η αρχαία Γερηνία και η ομηρική Ενόπη, ενώ στα παλαιολόγια χρόνια κατασκευάστηκε ένα κάστρο που μνημονεύεται από τον ιστορικό της Αλώσεως Γεώργιο Σφραντζή. Το υφιστάμενο κάστρο, προσαρμοσμένο πλήρως στη χρήση πυροβόλων όπλων, με συμπαγείς πύργους-προμαχώνες για να μπορούν να υποστηρίξουν κανόνια και πιθανότατα πολύ μεγαλύτερο από το βυζαντινό οχυρό, αποτελεί κτίσμα του δεύτερου μισού του 17ου αιώνα. Στη βάση του, σε διάφορα σημεία, διατηρούνται κατάλοιπα της αρχαίας οχύρωσης της Γερηνίας. Η Ζαρνάτα υπήρξε έδρα επισκοπής, που το 1819 προήχθη σε μητρόπολη. Υπήρξε επίσης η έδρα της Καπετανίας της Ζαρνάτας, τον έλεγχο της οποίας είχε η ισχυρή οικογένεια των Κουμουνδουράκηδων. Ο εντυπωσιακός πολεμόπυργός τους με τα βοηθητικά προσκτίσματα ακόμα δεσπόζει μισοερειπωμένος στην κορυφή του λόφου. Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης διηγείται: «Εἰς τὴν Μάνην πάντοτε ἐπηγαίναμεν βοήθεια εἰς τὸν Μπέϊ Κουμουντουράκη, εἰς ταῖς χρεῖαις τους καὶ ἐβοηθούσαμε τὸ μέρος τους».

29 ΔΕΥΤΕΡΑ

30 ΠΕΜΠΤΗ

31 ΤΡΙΤΗ

1 ΠΕΜΠΤΗ

Κοσμά και Δαμιανού

2 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

3 ΣΑΒΒΑΤΟ

4 ΚΥΡΙΑΚΗ

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
29	30	31	1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

5 ΔΕΥΤΕΡΑ

6 ΤΡΙΤΗ

7 ΤΕΤΑΡΤΗ

Αγίας Κυριακής Μεγαλομάρτυρος

8 ΠΕΜΠΤΗ

9 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

10 ΣΑΒΒΑΤΟ

11 ΚΥΡΙΑΚΗ

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
29	30	31	1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

12 ΔΕΥΤΕΡΑ

13 ΤΡΙΤΗ

14 ΤΕΤΑΡΤΗ

15 ΠΕΜΠΤΗ

16 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

17 ΣΑΒΒΑΤΟ

Αγίας Μαρίας Μεγαλομάρτυρος

18 ΚΥΡΙΑΚΗ

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
29	30	31	1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	1

19 ΔΕΥΤΕΡΑ

20 ΤΡΙΤΗ

Προφήτη Ηλία

21 ΤΕΤΑΡΤΗ

22 ΠΕΜΠΤΗ

Αγίας Μαρίας Μαγδαληνής της Μυροφόρου

23 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

24 ΣΑΒΒΑΤΟ

25 ΚΥΡΙΑΚΗ

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
29	30	31	1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	1

26 ΔΕΥΤΕΡΑ

27 ΤΡΙΤΗ

Αγίου Παντελεήμονος

28 ΤΕΤΑΡΤΗ

Οσίας Ειρήνης Χρυσοβαλάντου

29 ΠΕΜΠΤΗ

30 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

31 ΣΑΒΒΑΤΟ

1 ΚΥΡΙΑΚΗ

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
29	30	31	1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	1

Το κάστρο των Καπετανάκηδων στη Χαραυγή, κοντά στα Σωτηριάνικα ελέγχει τη βασική χερσαία διαδρομή που ένωνε τον Αλμυρό με την περιοχή της Ζαρνάτας και την υπόλοιπη Δυτική Μάνη. Το κάστρο, γνωστό με την ονομασία Πετροβούνι, κτίστηκε στα τέλη του 18ου αιώνα από τα παιδιά του Χριστόδουλου Παναγιώτη Καπετανάκη, που με αρχηγό τους τον πρωτότοκο αδελφό, τον Καπετάν Γιωργάκη, διαφέντευαν τα βορειοδυτικά σύνορα της Μάνης. Αποτελεί ένα από τα πιο εντυπωσιακά και καλοκτισμένα οχυρά συγκροτήματα της Μάνης σημαδεύοντας με τους όγκους του τους προβούνους του Ταυγέτου. Παλαιότερα ο λόφος ονομαζόταν Βικλοβούνι, δηλαδή βίγλα, προφανώς από κάποιο μικρό πύργο παρατηρητήριο που θα υψωνόταν στο συγκεκριμένο στρατηγικό σημείο. Τον Μάιο του 1825, όταν ο Ιμπραήμ κατέλαβε την Καλαμάτα και προχώρησε καίγοντας τον Αλμυρό και τους Μύλους, στο Πετροβούνι συγκεντρώθηκαν οι καπεταναίοι της Μάνης, ανάμεσά τους και ο Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης. Τον επόμενο χρόνο, τον καιρό που διαδραματίστηκε η μάχη της Βέργας, το Πετροβούνι έγινε ένα από τα κέντρα ανεφοδιασμού των υπερασπιστών της, αλλά δεν μπαρουτοκαπνίστηκε.

26 ΔΕΥΤΕΡΑ

27 ΤΡΙΤΗ

28 ΠΕΜΠΤΗ

29 ΠΕΜΠΤΗ

30 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

31 ΚΥΡΙΑΚΗ

1 ΚΥΡΙΑΚΗ

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
26	27	28	29	30	31	1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31	1	2	3	4	5

2 ΔΕΥΤΕΡΑ

3 ΤΡΙΤΗ

4 ΤΕΤΑΡΤΗ

5 ΠΕΜΠΤΗ

6 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

Μεταμόρφωσης του Σωτήρος

7 ΣΑΒΒΑΤΟ

8 ΚΥΡΙΑΚΗ

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
26	27	28	29	30	31	1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31	1	2	3	4	5

9 ΔΕΥΤΕΡΑ

10 ΤΡΙΤΗ

11 ΤΕΤΑΡΤΗ

12 ΠΕΜΠΤΗ

13 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

14 ΣΑΒΒΑΤΟ

15 ΚΥΡΙΑΚΗ

Κοίμησις της Θεοτόκου

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
26	27	28	29	30	31	1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31	1	2	3	4	5

16 ΔΕΥΤΕΡΑ

17 ΤΡΙΤΗ

18 ΤΕΤΑΡΤΗ

19 ΠΕΜΠΤΗ

20 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

21 ΣΑΒΒΑΤΟ

22 ΚΥΡΙΑΚΗ

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
26	27	28	29	30	31	1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31	1	2	3	4	5

23 ΔΕΥΤΕΡΑ

24 ΤΡΙΤΗ

Κοσμά του Αιτωλού

25 ΤΕΤΑΡΤΗ

26 ΠΕΜΠΤΗ

27 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

Αγίου Φανουρίου Μεγαλομάρτυρος

28 ΣΑΒΒΑΤΟ

29 ΚΥΡΙΑΚΗ

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
26	27	28	29	30	31	1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31	1	2	3	4	5

30 ΔΕΥΤΕΡΑ

31 ΤΡΙΤΗ

Γενική άποψη της Καλαμάτας. Σε πρώτο πλάνο το κάστρο που υψώνεται στη θέση της Ακρόπολης των Αρχαίων Φαρών. Ο ογκώδης ακρόπυργος (δομησιον) στο βόρειο άκρο της Ακρόπολης με τη μεγάλη ενσωματωμένη στην τοιχοποιία του δεξαμενή για την εξασφάλιση πόσιμου νερού, παραμένει εντυπωσιακός παρά την καθαίρεση του μεγαλύτερου μέρους της ανωδομής του. Η σημερινή μορφή του κάστρου οφείλεται σε ευρείας κλίμακας επισκευές διαφόρων εποχών, κυρίως της Β' Ενετοκρατίας (1685-1715). Μόνο το τμήμα του τείχους στην ανατολική πλευρά της Ακρόπολης μαζί με έναν ορθογώνιο πύργο φαίνεται να ανάγονται στα βυζαντινά χρόνια. Η παλιά πόλη της Καλαμάτας απλώνεται στην προσηλιακή μεριά του κάστρου γύρω από την εκκλησία της Υπαπαντής. Δίπλα στο επισκοπικό μέγαρο βρισκόταν το σπίτι του Αρναούτ Μπέη, του τελευταίου Οθωμανού διοικητή της πόλης. Γράφει ο Κολοκοτρώνης: «Εἰς τὰς 23 Μαρτίου ἐπιάσαμεν τοὺς Τούρκους εἰς τὴν Καλαμάτα, τὸν Ἄρναούτογλην σημαντικὸν Τούρκον τῆς Τριπολιτζᾶς. Εἴμεθα 2.000 Μανιάτες, ὁ Πετρόμπεης, ὁ Μούρζινος, Κυβέλος...». Δυστυχῶς το ιστορικό αυτό κτήριο, στο οποίο εκτυλίχτηκαν τα γεγονότα της παράδοσης της πόλης, υπέστη σοβαρές ζημιές από τον σεισμό του 1986 και καθαιρέθηκε αυθαίρετα, χωρίς την έγκριση των αρμόδιων Υπηρεσιών. Στη θέση του κτίστηκε το λιθόκτιστο κτήριο που παραμένει έως τις μέρες μας ημιτελές στην πλατεία Υπαπαντής.

30 ΔΕΥΤΕΡΑ

31 ΤΡΙΤΗ

1 ΤΕΤΑΡΤΗ

Αγίων Σαράντα Παρθένων

2 ΠΕΜΠΤΗ

3 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

4 ΣΑΒΒΑΤΟ

5 ΚΥΡΙΑΚΗ

Προφήτου Ζαχαρίου

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
30	31	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	1	2	3

6 ΔΕΥΤΕΡΑ

7 ΤΡΙΤΗ

8 ΤΕΤΑΡΤΗ

Γέννηση της Θεοτόκου

9 ΠΕΜΠΤΗ

10 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

11 ΣΑΒΒΑΤΟ

12 ΚΥΡΙΑΚΗ

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
30	31	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	1	2	3

13 ΔΕΥΤΕΡΑ

14 ΤΡΙΤΗ

Υψωση Τιμίου Σταυρού

15 ΤΕΤΑΡΤΗ

16 ΠΕΜΠΤΗ

17 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

18 ΣΑΒΒΑΤΟ

19 ΚΥΡΙΑΚΗ

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
30	31	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	1	2	3

20 ΔΕΥΤΕΡΑ

21 ΤΡΙΤΗ

22 ΤΕΤΑΡΤΗ

23 ΠΕΜΠΤΗ

24 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

Πρωτομάρτυρος Θέκλης

25 ΣΑΒΒΑΤΟ

26 ΚΥΡΙΑΚΗ

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
30	31	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	1	2	3

27 ΔΕΥΤΕΡΑ

28 ΤΡΙΤΗ

29 ΤΕΤΑΡΤΗ

30 ΠΕΜΠΤΗ

1 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

2 ΣΑΒΒΑΤΟ

3 ΚΥΡΙΑΚΗ

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
30	31	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	1	2	3

Ο ναός των Αγίων Αποστόλων στο ιστορικό κέντρο της Καλαμάτας. Σύμφωνα με την επικρατέστερη άποψη εδώ έγινε η πρώτη Δοξολογία από ιερείς της πόλης μετά την απελευθέρωση της Καλαμάτας στις 23 Μαρτίου του 1823. Σε φύλλο κώδικος του 19ου αιώνα της Συλλογής Αλεξίου Κολυβά αναγράφονται τα εξής:

«Ἦνηξε τὸ σεφέρι καὶ ἔμαζόκτικαν εἰς Καλαμάτα. Ὁ μπέεις Πετρόμπειης Μαυρομιχάλης καὶ εἰ καπετανέει καὶ ἐσύναξαν τὸ ἀσκέρη...

Τὸν καπετανέον τὰ ὀνόματα: Καπετὰν Παναγιότης Τρουπάκος, καπετὰν Νικολάκις Χριστέας, καπετὰν Γιάνις ἀδελφὸς Πετρόμπει, καπετὰν Δημητράκις Τζηγγουράκος, καπετὰν Γιοργάκις Χριστοδουλάκις, καπετὰν Γεόργις Ντουράκις, καπετὰν Πανάγος Στρατάκος, καπετὰν Θομᾶς Βενηζανάκις. Αὐτὰ εἶνε τὰ ὀνόματα τον καπετανέον ὅπου ἐβρεθήκαν εἰς ἀντιμαχίαν τοῦ Τούρκου». Τις δραματικές εκείνες στιγμές μετά την απελευθέρωση της Καλαμάτας, της πρώτης μεγάλης πόλης που αποτίναξε μετά από αιώνες τον οθωμανικό ζυγό, περιγράφει με συγκίνηση στη Δίηγησή του ο Γέρος του Μοριά:

«...εἶχαν μίαν προθυμίαν οἱ Ἕλληνες ὅπου ὅλοι μὲ τὰς εἰκόνας ἔκαναν δέησι καὶ εὐχαριστήσεις –Μοῦ ἤρχετο πότε νὰ κλαύσω— ἀπὸ τὴν προθυμίαν ποῦ ἔβλεπα. Ἱερεῖς ἔκαναν δέησι. Εἰς τὸν ποταμὸν τῆς Καλαμάτας ἀνασπασθήκαμε καὶ ἐκινήσαμε».

1 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

2 ΣΑΒΒΑΤΟ

3 ΚΥΡΙΑΚΗ

Αγίου Διονυσίου του Αρεοπαγίτου

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
27	28	29	30	1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

4 ΔΕΥΤΕΡΑ

5 ΤΡΙΤΗ

6 ΤΕΤΑΡΤΗ

7 ΠΕΜΠΤΗ

Σεργίου και Βάκχου

8 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

9 ΣΑΒΒΑΤΟ

10 ΚΥΡΙΑΚΗ

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
27	28	29	30	1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

11 ΔΕΥΤΕΡΑ

12 ΤΡΙΤΗ

13 ΤΕΤΑΡΤΗ

14 ΠΕΜΠΤΗ

15 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

16 ΣΑΒΒΑΤΟ

17 ΚΥΡΙΑΚΗ

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
27	28	29	30	1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

18 ΔΕΥΤΕΡΑ

Λουκά του Ευαγγελιστού

19 ΤΡΙΤΗ

20 ΤΕΤΑΡΤΗ

21 ΠΕΜΠΤΗ

22 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

23 ΣΑΒΒΑΤΟ

24 ΚΥΡΙΑΚΗ

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
27	28	29	30	1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

25 ΔΕΥΤΕΡΑ

26 ΤΡΙΤΗ

Δημητρίου του Μυροβλύτου

27 ΤΕΤΑΡΤΗ

28 ΠΕΜΠΤΗ

Εθνική εορτή

29 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

30 ΣΑΒΒΑΤΟ

31 ΚΥΡΙΑΚΗ

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
27	28	29	30	1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Η Μεθώνη βρίσκεται στο νοτιοδυτικό άκρο της Πελοποννήσου και κατοικείται αδιάλειπτα από την αρχαιότητα έως σήμερα. Το κάστρο της συνιστά ένα από τα σημαντικότερα οχυρωματικά σύνολα της Μεσογείου. Για πολλούς αιώνες υπήρξε κομβικός σταθμός των πλοίων που διέσχιζαν τη Μεσόγειο, καθώς και των προσκυνητών που ταξίδευαν από τη Δύση προς τους Αγίους Τόπους και την Κωνσταντινούπολη. Κατά την περίοδο της Α' Ενετοκρατίας (13ος-15ος αι.) η πόλη φτάνει στο απόγειο της ακμής της. Από κοινού με την Κορώνη, οι δύο καστροπολιτείες αποτέλεσαν τους «οφθαλμούς» της Γαληνοτάτης στην Ανατολική Μεσόγειο. Παρέμειναν υπό τον έλεγχο της Βενετίας έως το 1500, που τις κατέλαβαν οι Οθωμανοί. Μετά την Επανάσταση οι Έλληνες δεν κατάφεραν να εκπορθήσουν τις δύο μεγάλες καστροπολιτείες της νότιας Πυλίας. Έτσι, το 1825 αποβιβάστηκε στη Μεθώνη ο Ιμπραήμ με τα στρατεύματά του. Με ορμητήριο το ασφαλές κάστρο της η εκδικητική μανία των Τουρκοαιγυπτίων λίγο έλειψε να καταστείλει τον ελληνικό απελευθερωτικό αγώνα. Η τύχη του Αγώνα κρίθηκε τελικά στο Ναβαρίνο, τον Οκτώβριο του 1827. Μετά από ένα χρόνο η Μεθώνη παραδόθηκε αμαχητί στο γαλλικό εκστρατευτικό σώμα του στρατηγού Maison, ο οποίος μετά από λίγο παρέδωσε τη διοίκηση της πόλης στους Έλληνες.

1 ΔΕΥΤΕΡΑ

Κοσμά και Δαμιανού

2 ΤΡΙΤΗ

3 ΤΕΤΑΡΤΗ

4 ΠΕΜΠΤΗ

5 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

6 ΣΑΒΒΑΤΟ

7 ΚΥΡΙΑΚΗ

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	1	2	3	4	5

8 ΔΕΥΤΕΡΑ

Σύναξις των Αρχαγγέλων και Αγγέλων

9 ΤΡΙΤΗ

Νεκταρίου μητροπολίτου Πανταπόλεως

10 ΤΕΤΑΡΤΗ

11 ΠΕΜΠΤΗ

12 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

13 ΣΑΒΒΑΤΟ

14 ΚΥΡΙΑΚΗ

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	1	2	3	4	5

15 ΔΕΥΤΕΡΑ

16 ΤΡΙΤΗ

17 ΤΕΤΑΡΤΗ

18 ΠΕΜΠΤΗ

19 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

20 ΣΑΒΒΑΤΟ

21 ΚΥΡΙΑΚΗ

Εισόδια της Θεοτόκου

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	1	2	3	4	5

22 ΔΕΥΤΕΡΑ

23 ΤΡΙΤΗ

24 ΤΕΤΑΡΤΗ

25 ΠΕΜΠΤΗ

Αικατερίνης Μεγαλομάρτυρος

26 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

Στυλιανού Παφλαγώνος

27 ΣΑΒΒΑΤΟ

28 ΚΥΡΙΑΚΗ

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	1	2	3	4	5

29 ΔΕΥΤΕΡΑ

30 ΤΡΙΤΗ

Αποστόλου Ανδρέου

1 ΤΕΤΑΡΤΗ

2 ΠΕΜΠΤΗ

3 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

4 ΣΑΒΒΑΤΟ

5 ΚΥΡΙΑΚΗ

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30
31					

Το φρούριο του Νιόκαστρου ή Νέου Ναβαρίνου, όπως ονομάστηκε σε αντιδιαστολή με το Παλαιόκαστρο, δεσπόζει στον κόλπο του Ναβαρίνου, ελέγχοντας τη νότια είσοδό του. Κτίστηκε από τους Οθωμανούς το 1573, μετά την ήττα τους στη ναυμαχία της Ναυπάκτου, για τον αποτελεσματικότερο έλεγχο ενός από τους σημαντικότερους εμπορικούς θαλάσσιους δρόμους μεταξύ Ανατολής και Δύσης. Συνιστά ένα από τα καλύτερα διατηρημένα κάστρα του ελλαδικού χώρου. Κατά τα έτη 1686-1715 πέρασε στον έλεγχο της Γαληνοτάτης Δημοκρατίας της Βενετίας, ενώ το 1770 κατελήφθη από τους αδελφούς Ορλώφ. Το 1821 το κάστρο απελευθερώθηκε από τους Έλληνες έως το 1825, όταν, μετά από σθεναρή αντίσταση, παραδόθηκε στον Ιμπραήμ. Στον κόλπο του Ναβαρίνου, στις 20 Οκτωβρίου του 1827 οι στόλοι των τριών Μεγάλων Δυνάμεων της εποχής, της Αγγλίας, της Γαλλίας και της Ρωσίας, συνέτριψαν την armada του Ιμπραήμ, υποχρεώνοντάς τον να σταματήσει τις λεηλασίες του στον Μοριά. Η ναυμαχία του Ναβαρίνου, η σημαντικότερη αναμέτρηση μεταξύ των Ευρωπαϊκών Δυνάμεων και της Οθωμανικής αυτοκρατορίας, έκρινε την επιτυχή έκβαση της Ελληνικής Επανάστασης, οδηγώντας μετά από λίγο στην ίδρυση του Ελληνικού Κράτους.

29 ΔΕΥΤΕΡΑ

30 ΤΡΙΤΗ

1 ΤΕΤΑΡΤΗ

2 ΠΕΜΠΤΗ

3 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

4 ΣΑΒΒΑΤΟ

Βαρβάρας της μεγαλομάρτυρος

5 ΚΥΡΙΑΚΗ

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
29	30	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

6 ΔΕΥΤΕΡΑ

Αγίου Νικολάου

7 ΤΡΙΤΗ

8 ΤΕΤΑΡΤΗ

9 ΠΕΜΠΤΗ

Σύλληψις της Αγίας Άννης

10 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

11 ΣΑΒΒΑΤΟ

12 ΚΥΡΙΑΚΗ

Αγίου Σπυρίδωνος

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
29	30	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

13 ΔΕΥΤΕΡΑ

14 ΤΡΙΤΗ

15 ΤΕΤΑΡΤΗ

Ελευθερίου ιερομάρτυρος

16 ΠΕΜΠΤΗ

17 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

18 ΣΑΒΒΑΤΟ

19 ΚΥΡΙΑΚΗ

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
29	30	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31	1	2

20 ΔΕΥΤΕΡΑ

21 ΤΡΙΤΗ

22 ΤΕΤΑΡΤΗ

Αναστασίας Φαρμακολύτριας

23 ΠΕΜΠΤΗ

24 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

25 ΣΑΒΒΑΤΟ

Χριστούγεννα

26 ΚΥΡΙΑΚΗ

Σύναξις Υπεραγίας Θεοτόκου

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
29	30	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31	1	2

27 ΔΕΥΤΕΡΑ

Στεφάνου Πρωτομάρτυρος

28 ΤΡΙΤΗ

29 ΤΕΤΑΡΤΗ

30 ΠΕΜΠΤΗ

31 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

Το φρούριο του Παλαιόκαστρου.

ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ
29	30	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31	1	2

ΕΚΤΥΠΩΣΗ:
JUMP2 | GRAPHIC &
PHOTO DESIGN
Σπύρος Ν. Κούτρας

*«...είχαν μίαν προθυμίαν οί Έλληνες όπου όλοι μέ τας εικόνας έκαναν δέησι και
εύχαριστήσεις -Μοῦ ήρχετο πότε νά κλαύσω- από την προθυμίαν που έβλεπα.*

Είς τόν ποταμόν τής Καλαμάτας άνασπασθήκαμε και έκινήσαμε».

θ. - α. λ. - ρ. ζ. σ. γ.